

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ЖАС ҒАЛЫМДАР КЕҢЕСІ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2016» атты
XI Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XI Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2016»

PROCEEDINGS
of the XI International Scientific Conference
for students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION - 2016»

2016 жыл 14 сәуір
Астана

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2016»
атты XI Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XI Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2016»**

**PROCEEDINGS
of the XI International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2016»**

2016 жыл 14 сәуір

Астана

ӘӨЖ 001:37(063)

КБЖ 72:74

Ғ 96

Ғ96 «Ғылым және білім – 2016» атты студенттер мен жас ғалымдардың XI Халық. ғыл. конф. = XI Межд. науч. конф. студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2016» = The XI International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2016» . – Астана: <http://www.enu.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2016. – б. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-764-4

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

ӘӨЖ 001:37(063)

КБЖ 72:74

ISBN 978-9965-31-764-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2016

де дес бермей келеді. Ал, АҚШ ақпараттық соғыста «Al Jazeera» араб телеарнасынан бөлек, Қытай мен Ресейден де бәсі төмендеп жатқанын кейбір сарапшы мамандар айтып жүр. Қытайлар әр түрлі тілде таратылатын ғаламдық телевизиялық желі құрып жатса, орыстар ағылшын тілді телеарна ашып алды. Бұл бүгінгі күнде АҚШ-тың ақпараттық кеңістікте беделі мен ықпалы азайып бара жатқанының анық айғағы болса, бір жағынан басқа да елдердің ақпараттық үстемдікке жеткісі келетіндігінің дәлелі.

Соңғы он жыл көлемінде әлемдегі оқиғаларды көрсетуде «ақпарат» теңдессіз күшке айналды. Әлемнің алпауыт мемлекеттерінің ақпараттық салаға миллиондап қаржы құйып жатқандығы соның айғағы. Әсіресе, жергілікті соғыстар мен жанжалдар кезінде бірден көзге көрініп тұратын, сол жерден репортаж жасап, оқиғаны өзінің мүддесіне бұратын БАҚ қазір де әртүрлі мемлекеттердің жеке қолдауымен көбейіп келеді. Ақпараттық майдан үшін тек әскери жанжал ғана негізгі тақырыптың өзегі болып қалмайды, кей жағдайларда жергілікті әскери қақтығыстан гөрі ұлт басшысының денсаулығы немесе сыбайлас жемқорлыққа қатысты дау-дамайдың өзі маңызы зор әлемдік оқиғаға айналып кетіп жатады. Арақашықтық, шекара деген бөгеттерді білмейтін, көпшіліктің қолдануына өте ыңғайлы дүниежүзілік ғаламтор әлемдік мәселелерді шешуде БАҚ-тың рөлін бұрынғыдан да көтеріп жіберді. Мұндай жағдайда, кез-келген мемлекет ақпараттық қауіпсіздікті өзінің шекарасының қауіпсіздігінен кем көрмеуі қажет екенін әлемдік саясаттанушылар қатерге іледі. Жоғарыда аталған оқиғаны түрлі қырынан тарату – ақпарат күшінің ықпалдығын көрсетеді. Себебі осы арқылы тек аумақтың ғана емес, әлемдік жұртшылықтың санасын, ойлау бағытын басқаруға болатындығын көруге болады. Осы себепті ақпараттық және телекоммуникациялық технологиялардың даму деңгейінің артта қалуы кез-келген елді ақпараттық шабуылдар алдында әлсіз ететіні айқын. Ал бұл сол елдің ұлттық қауіпсіздігі үшін шынайы қатер.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. http://knigainformatika.narod.ru/disciplins/inform_bes/Osnova_inform_bes.pdf
2. «Қоғам және Дәуір» Ғылыми сараптамалық журнал, 20 бет. №3 (43) 2014
3. «Қоғам және Дәуір» Ғылыми сараптамалық журнал, 10 бет. №4(44) 2014
4. <http://bibliofond.ru/view.aspx?id=443716>

УДК 336.89

ПРОБЛЕМЫ БЕЗОПАСНОСТИ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ

Таирова Диана Рафиковна

Diana.rafikovna@mail.ru

Магистрант 2 курса специальности регионоведение

ЕНУ им.Л.Н.Гумилева

Научный руководитель- Мармونتова Т.В.

Ситуация в Центральной Азии приобретает более сложный и напряжённый характер, так как на регион сильное влияние оказывают процессы, происходящие на Ближнем и Среднем Востоке, которые надо рассматривать сквозь призму большой игры и противостояния США и России, Ирана и Саудовской Аравии, Турции, Катара по вопросу Сирии и Ирака.

Резко меняется обстановка для стран региона еще и в том смысле, что их ценность для мировой политики ситуативно уменьшается. Страны региона оказались на периферии международных отношений, так как интерес к ним резко упал после вывода основной части международного контингента из Афганистана и в связи с отсутствием больших разведанных запасов нефти на Каспии.

Снижение мировых цен на энергетические ресурсы, экономический кризис вынудило страны – экспортеры нефти и газа отказаться от многих амбициозных программ развития, сократить социальные расходы со всеми вытекающими негативными последствиями для политической стабильности. Кроме того, глобальные изменения климата, скорее всего, также оказывают существенное негативное воздействие на регион, который и так страдает от климатических изменений, связанных с фактическим исчезновением Аральского моря [1].

Сегодня стало модно говорить о ЦА как о «вторых Балканах», о возможности продолжения «арабской весны» в регионе, которая может быть инициирована как внерегиональной ситуацией, так и ситуациями внутри региона и внутри страны. Однако преувеличивать угрозу дестабилизации для стран ЦА в связи с событиями в Афганистане также недальновидно, как и недооценивать ее. Угроз региональной и национальной безопасности центрально-азиатских государств достаточно много, и их характер не изменился.

Меняющиеся глобальные тренды, возникновение новых рисков и вызовов влияет на нарастание общей неопределенности и, как отметил Президент Казахстана Назарбаев Н.А., «Центральная Азия может быть затронута новыми линиями мировых разломов, что также станет вызовом для всего региона» [2].

Сохранится ли такая стабильность в будущем? По всей видимости, нужно учитывать два комплекса факторов, воздействующих на проблемы стабильности в регионе: внешние и внутренние.

При анализе вызовов и угроз региональной безопасности целесообразно разделить их на три группы:

- 1) вызовы и угрозы, имеющие внерегиональное происхождение;
- 2) внутрирегиональные вызовы и угрозы;
- 3) страновые вызовы и угрозы.

Рассмотрим их по порядку. Вызовы и угрозы первой группы связаны с изменившимися «правилами игры» в мировой политике и международных отношениях. Набольшую актуальность среди них представляют следующие.

Первая – генерируемый США процесс формирования новой системы международной безопасности, в которой доминирующую роль играют политика «двойных стандартов», а также право силы и возможность ее использования в обход СБ ООН.

Эта политика приобретает все более реальные очертания, а список стран, политические режимы которых не вписываются в этот процесс, неуклонно расширяется [3].

Поскольку в формате этой системы решения принимаются субъективно, исключить попадания в этот список одного или нескольких государств Центральной Азии нельзя. Хотя нельзя не признать и того факта, что на сегодняшний день никто из влиятельных геополитических игроков в дестабилизации ситуации в Центрально-Азиатском регионе не заинтересован.

Вторая проблема – борьба за мировые ресурсы, которая становится все жестче и в которой все чаще в качестве основного аргумента выступают вооруженные силы. Более того, все чаще со стороны группы развитых стран наблюдаются попытки решения своих внутренних экономических проблем преимущественно военно-политическими средствами. В этом контексте Центральная Азия не является исключением.

Третья проблема – отсутствие реального решения проблем, породивших мировой финансово-экономический кризис 2007-2008 годов. Более того, усугубление проблемы дефицита в США, кризис еврозоны и нарастание объемов внешних долгов группы развитых стран способны привести к формированию нового финансового пузыря, который и станет основой для нового кризиса.

Четвертая проблема – хаос на Ближнем Востоке привел к усилению радикальных исламских течений, которые не имеют недостатка в оружии, человеческих ресурсах и материальных средствах. И самое главное, что усиление давления на светские режимы региона создает условия не только для углубления процесса исламизации Северной Африки

и Ближнего Востока, но и для активизации деятельности экстремистских групп и их выхода за пределы региона[4].

Центральная Азия – один из объектов будущей деятельности этих экстремистских групп, в чем убеждает стремительный рост проявлений экстремизма (в том числе и религиозно мотивированного) практически во всех государствах региона, а также участвовавшие случаи участия в боевых действиях на Ближнем и Среднем востоке на стороне экстремистских группировок граждан государств Центральной Азии.

Пятое – исходящие из Афганистана угрозы и вызовы. Реальных угроз здесь просматривается три.

Во-первых, неспособность афганских национальных сил обеспечить безопасность в стране и перспектива обострения военно-политической ситуации (скорее всего, можно прогнозировать возникновение гражданской войны на этнической основе).

Во-вторых, активизация деятельности базирующихся в настоящее время на территории Афганистана и Пакистана немногочисленных, но действительно террористических групп – узбекских, уйгурских, чеченских, киргизских, таджикских и др., имеющих родиной своего происхождения Россию и государства Центральной Азии, и их неизбежное вытеснение на территорию России и государств Центральной Азии с переносом активности военных действий на север Афганистана.

Появление ИГ и Талибан на границе Афганистана с ЦА, заставляет власти Туркменистана, Узбекистана и Таджикистана искать союзников в лице США или РФ. Стратегическая задача ИГ (ДАИШ) заключается в создании дуги нестабильности вблизи границы с Ираном с дальнейшим выходом на западный Казахстан и Кавказ. Инфильтрация групп с территории Афганистана в Ферганскую долину через Таджикистан имеет целью создание следующего очага напряженности в направлении как самих стран ЦА, так России и Китая.

В-третьих, нерешенность проблемы наркотранзита из Афганистана; наличие в государствах Центральной Азии и в России связанных с этим наркотранзитом преступных групп, в состав которых входят представители силовых органов и часть политиков, а главное – рост числа наркозависимых практически во всех странах региона [3].

Хотя страны ЦА имеют несколько разные взгляды на ситуацию в Афганистане, сравнительный анализ их интересов, связанных с положением дел в этом государстве, позволяет выделить следующие общие позиции:

- в экономическом секторе: использование транзитного потенциала Афганистана (с выходом в Южную Азию);
- в сфере безопасности: необходимость снижения исходящих из Афганистана угроз – религиозного фундаментализма и экспорта наркотиков афганского происхождения;
- в социальном секторе: реализация совместных программ в области образования, подготовки и переподготовки кадров.

Шестая проблема – неопределенность российско-американских отношений вообще и в контексте их конкуренции на пространстве Центральной Азии и Каспийского региона в частности.

Понятно, что в ближайшей перспективе мира между Россией и Западом (в особенности с США) не просматривается. А раз так, то это может отразиться на ситуации в Центральной Азии, и в особенности – на патронируемых Россией интеграционных проектах. Во всяком случае, уровень опасений по поводу непредсказуемости политики России в государствах региона растет, как и растет давление на государства региона со стороны коллективного Запада [4].

Список используемой литературы:

1. Декларация принципов, регулирующих отношения между государствами-членами СМДА // Дипломатический курьер. – 1999. – №3 – С.113-115.

2. Соглашение о Коллективных силах оперативного реагирования Организации Договора о коллективной безопасности. - // Бюллетень международных договоров Республики Казахстан. – 2010. - №6. – С.290-307.
3. See: The National Security Strategy of the United States of America, March 2006. – Washington: the White House, 2006. - P.39-40 - <http://www.whitehouse.gov/nsc/nss/2006/>.
4. Бжезинский Збигнев. Великая шахматная доска. Господство Америки и ее геостратегические императивы. – М.: Международные отношения, 1998. – С.178

ӘОЖ 327(574+4)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МЕН ЕУРОПАЛЫҚ ОДАҚ: ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҰНТЫМАҚТАСТЫҚ

Тлектесова Айгерим Бауыржановна

t-aigerima@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Халықаралық қатынастар факультетінің Аймақтану
кафедрасының ІІ курс студенті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – Букешева Г.К.

Қазіргі таңда Қазақстан Республикасы геосаяси тұрғыда өте маңызды және серпінді ойыншы болып отыр. Өзінің тәуелсіздігін алғаннан кейін сыртқы экономикалық және саяси қатынастардың дербес субъектісі бола бастады. Біздің мемлекетімізбен ірі державалар мен экономикалық ұйымдар жақсы қарым-қатынас орнатуға және оны дамытуға ұмтылады. Олардың қатарына Ресей Федерациясы, Қытай Халық Демократиялық Республикасы, АҚШ пен Еуропалық Одақты жатқызуға болады.

Шикізат пен ресурстарға бай Қазақстан, сонымен қатар, халықаралық аренадағы басты ойыншылар тарапынан экономикалық тартымдылыққа ие. Бұл сауда жолдарының қиылысуы және шикізатты жаңа нарыққа шығарумен байланысты. Өйткені Қазақстан Шығыс пен Батысты байланыстырушы көпір ретінде мойындалып отыр.

Еуропалық Одақ жөніндегі Келісімге сәйкес Еуропалық қауымдастықтың әлеуметтік саясатының мақсаттары: жұмыспен қамту, өмір сүру мен еңбек жағдайын жақсартуға жәрдемдесуді өзара үйлестіру, сондай-ақ кәсіпкерлер мен еңбекшілер арасындағы диалог, нақтылы әлеуметтік қорғау, кедейленумен күрес, жұмыспен қамтудың жоғары дәрежелі жағдайына қолайлылық туғызу" [3, 324 б.].

Қазақстан мен Еуропалық одақтың екіжақты қарым-қатынасы тәуелсіздік жылдарынан бері нәтижелі дамып келеді. Біздің елдеріміздің арасындағы сауда-экономикалық айналым айтарлықтай жоғарылады және халықаралық саясат, қауіпсіздік, қорғаныс салаларындағы ынтымақтастық биік деңгейге жетті. Қазақстан жер байлығының, ауыл шаруашылығының арқасында ЕО-ның Орта Азиядағы негізгі және маңызды әріптесіне айналды.

Халықаралық қатынастардың қазіргі жағдайын есепке алғанда Қазақстан Республикасы сыртқы саясатының еуропалық векторы төмендегідей экономикалық бағыт бойынша жүзеге асырылады:

- 1) Республика экономикасын нығайту, әлеуметтік және экологиялық мәселелерді шешу үшін, еуропалық капиталды тарту;
- 2) Сауда-экономикалық байланыстарды нығайту;
- 3) Жеке сыртқы саясатты анықтауда және жүргізуде Еуропалық Одақтың интеграциялық тәжірибесін пайдалану.

1993 жылғы 2 ақпанда Қазақстан Республикасы мен Еуропалық Одақ (ЕО) арасында дипломатиялық қарым-қатынастар орнатылды.

1993 жылғы желтоқсанда ҚР-ның Брюссель қаласында ЕО жанындағы өкілдігі ашылды. Ал 1994 жылғы қазанда Алматы қаласында Еуропалық Комиссияның өкілдігі ашылды.